

Warszawa, dnia 10 października 2018 r.

Do: Sąd Okręgowy w Lublinie
I Wydział Cywilny
ul. Wallenroda 4d
20-607 Lublin

Organizator Zgromadzenia: Bartosz Staszewski
adres w aktach sprawy

Organ gminy: Prezydent Miasta Lublin
adres w aktach sprawy

PILNE z uwagi na rozpoznanie sprawy w dniu 10 października 2018 r.

Sygn. akt: I Ns 347/18

PISMO
wraz z *Opinią* przyjaciela sądu

Działając w imieniu i na rzecz Kampanii Przeciw Homofobii z siedzibą w Warszawie, przy ul. Solec 30A, Warszawa (00-403), wpisanej do rejestru stowarzyszeń Krajowego Rejestru Sądowego, dalej **KRS**, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000111209, REGON 01518268200000, NIP 521-32-04-077, dalej **KPH**,

na podstawie art. 63 w zw. z art. 61 § 1 pkt 5 w zw. z art. 13 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1974 *Kodeks postępowania cywilnego* (test jednolity Dz. U. z 2018, poz. 1360 ze zm.), dalej **KPC**, oraz art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2015 r. Prawo o Zgromadzeniach (tekst jednolity Dz. U. z 2018, poz. 408 ze zm.), dalej **Prawo o Zgromadzeniach**, wnosimy o:

1. dołączenie do akt postępowania i uwzględnienie przy wydawaniu orzeczenia istotnego dla niniejszej sprawy poglądu KPH, stanowiącego Załącznik nr 1 do niniejszego Pisma.

Wydruk odpowiadający odpisowi aktualnemu KPH z KRS oraz Statut KPH, wskazujące na cele statutowe organizacji oraz potwierdzające zasady reprezentacji KPH przesyłamy w Załączniku nr 2 oraz nr 3 do Wniosku.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 63 w zw. z art. 61 § 1 pkt 5 KPC organizacje pozarządowe, do których zadań statutowych należy ochrona równości oraz niedyskryminacji przez bezpodstawne bezpośrednie lub pośrednie zróżnicowanie praw i obowiązków obywateli, mogą przedstawiać sądowi istotny dla sprawy pogląd wyrażony w uchwale lub w oświadczeniu ich należycie umocowanych organów.

KPH jest założoną w 2001 r. ogólnopolską organizacją pożytku publicznego działającą na rzecz równouprawnienia osób homoseksualnych, biseksualnych oraz transpłciowych (tj. osób LGBT). Do głównych zadań KPH, zgodnie ze Statutem KPH, należy m. in.: upowszechnienie postawy akceptacji społecznej wobec osób, bez względu na ich orientację seksualną i tożsamość płciową, i ich rodzin i bliskich (art. 11 lit. b), działania na rzecz swobód obywatelskich, demokracji, integracji europejskiej i współpracy między społeczeństwami, wzmocnienie postaw obywatelskich i patriotycznych (art. 11 lit. p), działanie na rzecz innych organizacji pozarządowych w Polsce i poza jej granicami (art. 11 lit. r) oraz działania wspierające demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego (art. 11 lit. s).

Cele te KPH realizuje m.in. poprzez wszczynanie lub wstępowanie do krajowych lub międzynarodowych postępowań przed organami władzy publicznej, sądownoadministracyjnymi oraz sądowymi, a także reprezentowanie osób w trakcie przedmiotowych postępowań, w zakresie przewidzianym stosownymi regulacjami prawnymi (art. 12 lit. b Statutu KPH).

Od 2004 r. KPH prowadzi stacjonarne poradnictwo prawne w Warszawie. Stowarzyszenie angażuje się również w działalność monitorującą dyskryminację osób LGBT, a także ich sytuację społeczno-prawną w Polsce. Przeprowadza badania, formułuje raporty i analizy, które następnie przekazuje zarówno instytucjom publicznym, mediom jak i sądom w postaci opinii przyjaciela sądu. KPH wielokrotnie uczestniczyło, na prawach przysługujących organizacjom społecznym, w postępowaniach sądowych dotyczących praw osób LGBT.

Chęć dołączenia „*opinii przyjaciela sądu*” do postępowania rozpoznawanego przed tut. Sądem podyktowana jest potrzebą jak najpełniejszej realizacji konstytucyjnej zasady zakazu dyskryminacji w sprawie dotyczącej organizacji zgromadzenia publicznego (tj. „Marszu Równości”) w Lublinie w dniu 13 października 2018 r. Mamy nadzieję, że przesyłany w Załączniku nr 1 do niniejszego Pisma istotny dla sprawy pogląd, zostanie poddany szczegółowej i wnikliwej analizie, a także, że okaże się przydatny dla wszechstronnego rozpoznania przez tut. Sąd niniejszej sprawy.

Mając powyższe na uwadze, wnosimy jak w *petitum* Pisma.

Załączniki:

1. Pogląd KPH;
2. Wydruk odpowiadający odpisowi aktualnemu KPH z KRS;
3. Statut KPH;
4. Odpis niniejszego Pisma wraz z załącznikami.

OPINIA PRZYJACIELA SĄDU KAMPANII PRZECIW HOMOFOBII

WSTĘP

Uwagi wstępne

„Opinia przyjaciela sądu” (*amicus curiae*) to znana w praktyce sądów zarówno w Polsce jak i za granicą forma pomocy prawnej udzielana w toczącej się już sprawie. Służy ona wyrażeniu poglądu przez organizację pozarządową niez zaangażowaną w spór, a posiadającą ekspercką wiedzę w danej problematyce, z uwzględnieniem możliwie jak największej ilości kwestii związanych z danym zagadnieniem. Tego rodzaju opinia formułowana jest na podstawie informacji oraz badań uzyskanych przy wykonywaniu działalności statutowej. Ma w swoim założeniu pomóc sądowi w kompleksowym rozpatrzeniu danej problematyki, z uwzględnieniem argumentów, które niekoniecznie muszą być podniesione przez uczestników konkretnego postępowania.

Interes Kampanii Przeciw Homofobii

Kampania Przeciw Homofobii działa w Polsce od ponad 15 lat. W trakcie swojej działalności KPH wielokrotnie zajmowała się kwestią objętą niniejszym postępowaniem (m.in. poprzez udzielanie porad prawnych, kierowanie wystąpień do krajowych organów równościowych, publikację raportów na temat sytuacji społeczno-prawnej osób LGBT¹).

DOTYCHCZASOWY PRZEBIEG POSTĘPOWANIA

W dniu 13 września br. do Urzędu Miasta Lublin wpłynęło zawiadomienie o zgromadzeniu publicznym (tzw. „Marszu Równości”), planowanym na dzień 13 października 2018 r.

W dniu 9 października 2018 r. Prezydent Miasta Lublin wydał decyzję o zakazie organizacji przedmiotowego zgromadzenia publicznego (nr decyzji BM-BP-I.5310.34.2018), dalej **Decyzja**.

Uzasadniając Decyzję organ ten wskazał, że jest organizacją zgromadzenia publicznego „może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach”. Uzasadniając swoje stanowisko organ powołał się na pismo Komendanta Miejskiego Policji w Lublinie z dnia 8 października 2018 r., w którym stwierdził, że „istnieje prawdopodobieństwo udziału w zgromadzeniu (...) różnych grup społecznych o przeciwstawnych poglądach, których spotkanie w jednym miejscu może doprowadzić do konfliktu i może być jednocześnie

1 https://kph.org.pl/publikacje/prawa_osob_lgbt.pdf
kampania przeciw homofobii | campaign against homophobia | solec 30a | 00-403 warszawa
t +48 22 423 64 38 | f +48 22 630 83 37 | info@kph.org.pl | www.kph.org.pl
nip 521-32-04-077 | regon 015182682 | volkswagen bank polska sa 35 2130 0004 2001 0344 2274 0001
organizacja pożytku publicznego

zagrożeniem dla mieszkańców Lublina”. Organ wskazał również, że „*jak wynika z przekazanych informacji bardzo prawdopodobny jest przyjazd do Lublina dużej liczby osób mających na celu zakłócenie zgromadzenia. Wezwania do działań, w tym noszących znamiona czynów zabronionych ukazały się w przekazanych internetowych.*” Organ wskazał także, że z uwagi na trasę przemarszu „*[z]agrożone jest mienie, zarówno właściciele budynków i obiektów budowlanych na trasie przemarszu, jak też związane z infrastrukturą drogową oraz transportową, w tym obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz pomniki*”. Wreszcie, organ wskazał także, że odbyta w trybie art. 13 Prawa o Zgromadzeniach rozprawa „*nie pozwoliła na usunięcie tych zagrożeń.*”

Od przedmiotowej Decyzji Organizator Zgromadzenia wniósł odwołanie w dniu 10 października 2018 r.

UWAGI DOT. PRZEDMIOTOWEGO POSTĘPOWANIA

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w demokratycznym państwie prawnym wolność zgromadzeń stanowi jedną z naczelných i podstawowych wartości. Jej istotą jest możliwość publicznego wyrażania poglądów i przekonań, a także gromadzenia się w tym celu. Stwarza ona możliwość aktywnego uczestniczenia w życiu publicznym, a także pozwala na realizację innych wolności i praw. W polskim systemie prawnym, organizowanie pokojowych zgromadzeń i uczestniczenie w nich jest wolnością o charakterze konstytucyjnym, zgodnie z art. 57 Konstytucji RP. Ograniczenie tej wolności jest dopuszczalne wyłącznie w sytuacjach przewidzianych ustawą.

Tego rodzaju ograniczenie wprowadza m.in. przepis art. 14 pkt 2 ustawy Prawo o Zgromadzeniach, na który powołał się Prezydent Miasta Lublin w swojej Decyzji. Należy jednak pamiętać – na co wskazał m.in. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w postanowieniu z dnia 23 lutego 2017 r., (sygn. akt I ACz 232/17) – że „*wykładnia art. 14 uwzględniać musi wspomniane wartości i normy wyższego rzędu, wynikające z Konstytucji RP i przepisów prawa międzynarodowego. Przewidzianą w nim przesłankę zagrożenia życia lub zdrowia ludzi albo mienia w znacznych rozmiarach, a dalej zmierzającą do ograniczenia wolności zgromadzeń poprzez wysoce restrykcyjny zakaz ich przeprowadzenia należy interpretować stosunkowo wąsko.*”

Co więcej, w orzecznictwie wyraźnie wskazuje się, że przy rozstrzygnięciu możliwości ograniczenia prawa do korzystania z wolności zgromadzeń z uwagi na konieczność zachowania bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego lub mienia należy pamiętać o tym, że „*w przypadku konfliktu konstytucyjnie gwarantowanej wolności zgromadzeń z innymi prawami, takimi jak bezpieczeństwo, porządek publiczny - wolność zajmuje pozycję równorzędną*” (tak między innymi orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w

wyroku z dnia 14 grudnia 2005 r., sygn. akt IV SA/Po 983/05; choć wyrok ten został wydany na podstawie przepisów uchylonej już ustawy z dnia 5 lipca 1990 r. Prawo o zgromadzeniach, to z uwagi na tożsamość brzmienia przepisów w uchylonej i obecnie obowiązującej ustawie teza tego wyroku zachowuje swoją aktualność).

Relacja pomiędzy stanem zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego oraz mienia, a wolnością zgromadzeń stała się również przedmiotem analizy Trybunału Konstytucyjnego. Mając na uwadze kontekst niniejszej sprawy, a więc dostrzeganie przez Prezydenta Miasta Lublin ryzyka zagrożenia dla zdrowia lub życia (uczestniczących w zgromadzeniu osób oraz mieszkańców i turystów), a także mienia (znajdującego się na trasie przemarszu), w przypadku ataków na zgromadzenie publiczne, szczególnie istotne są rozważania Trybunału Konstytucyjnego zawarte w wyroku z dnia 18 stycznia 2006 r., sygn. akt K 21/05. Trybunał Konstytucyjny wyraźnie wskazał w nim, że **„ewentualność kontrademonstracji przy użyciu przemocy lub przyłączenia się skłonnych do agresji ekstremistów nie może prowadzić do pozbawienia tego prawa (wolności zgromadzeń) nawet wtedy, gdy istnieje realne niebezpieczeństwo, że zgromadzenie publiczne spowoduje naruszenie porządku publicznego przez wydarzenia, na które organizatorzy zgromadzenia nie mają wpływu, a władza publiczna uchyla się od podjęcia skutecznych działań w celu zagwarantowania realizacji wolności zgłoszonego zgromadzenia”**. W wyroku tym Trybunał potwierdził jednocześnie, że **władza publiczna ma obowiązek zapewnienia ochrony każdemu, kto w sposób legalny korzysta ze swej wolności do zgromadzeń**. Powyższe stanowisko Trybunału jest również ugruntowane w wypowiedziach doktryny. Przykładowo, S. Pieprzny wskazuje, że podejmując decyzję zakazującą zgromadzenia publicznego, organ administracji musi wziąć pod uwagę, iż źródło potencjalnego zagrożenia życia czy zdrowia ludzi albo mienia w znacznych rozmiarach **tkwić musi w samym zgromadzeniu, a nie w okolicznościach pochodnych, np. w planowanym działaniu jakiejś grupy osób mających na celu utrudnienie odbycia zgromadzenia publicznego** (por. S. Pieprzny, *Bezpieczeństwo zgromadzeń publicznych. Aspekty administracyjnoprawne*, Rzeszów 2013, s. 119).

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności przedmiotowego postępowania wydaje się, że tutaj Sąd przy rozstrzygnięciu odwołania będzie musiał rozstrzygnąć, czy wskazane przez Prezydenta Miasta Lublin argumenty mające potwierdzać **„możliwość wystąpienia zagrożenia życia lub zdrowia ludzi albo mienia w znacznych rozmiarach”** w razie odbycia zgromadzenia publicznego są uzasadnione.

Na ocenę tę wpłynąć może szereg przedstawionych poniżej okoliczności.

Po pierwsze, fakt, że w swoim piśmie z dnia 8 października 2018 r. Komendant Miejski Policji w Lublinie wyraźnie zapewnił, że **„Policja jest w stanie pełnej gotowości do wykonywania**

kampania
przeciw
homofobii

swoich ustawowych zadań, w szczególności do ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienia spokoju w miejscach publicznych". Innymi słowy, Komendant wyraźnie wskazał – mając na uwadze charakter zgromadzenia oraz związane z nim potencjalne zagrożenia – że **kierowana przez niego jednostka Policji będzie w stanie zapewnić bezpieczeństwo**. W ocenie KPH tego rodzaju ocena, dokonana przez służby posiadające wiedzę, doświadczenie i odpowiednie narzędzia dla dokonania oceny określonego zgromadzenia pod kątem bezpieczeństwa jego uczestników, jak i osób które przypadkowo znajdą się na terenie odbywającej się imprezy, **obniża wiarygodność tezy wskazanej w Decyzji Prezydenta Miasta Lublina co do braku możliwości właściwego zabezpieczenia tego zgromadzenia**.

Po drugie, również sam organizator zgromadzenia podszedł do to przedsięwzięcia w sposób profesjonalny i zaangażowany, organizując **wolontariacką służbę porządkową** (złożoną z około 10-20 osób), która w dniu odbywania zgromadzenia będzie zapewniać prawidłowość jego przebiegu.

Po trzecie, doświadczenia płynące z innych podobnych zgromadzeń, które odbyły się w tym roku w innych miastach w Polsce (łącznie w 2018 r. zorganizowano już 12 tego zgromadzeń, kolejne 2, w Lublinie oraz Zielonej Górze mają odbyć się do końca tego roku) przemawiają za przyjęciem, że **nie łączą się one z wystąpieniem poważnych zakłóceń porządku**. W trakcie tych zgromadzeń nie odnotowano także zniszczeń mienia. Warto przy tym odnotować, że zgromadzenia te odbywały się w miastach podobnej wielkości co Lublin (np. w Krakowie, Gdańsku oraz Katowicach). Co istotne, wydarzenia te również były organizowane w centrach tych miast, w sąsiedztwie miejsc o turystycznym charakterze.

ZAKOŃCZENIE

Każda decyzja o zakazie odbycia zgromadzenia powinna być poprzedzona szczegółową analizą wszystkich okoliczności istotnych dla sprawy.

Zdaniem KPH, mając na uwadze zaprezentowaną powyżej argumentację, tezy zawarte w Decyzji Prezydenta Miasta rodzą **poważne wątpliwości co do ich merytorycznej trafności**. W ocenie KPH są one niewystarczające do podjęcia decyzji o tak radykalnym ograniczeniu możliwości skorzystania z wolności zgromadzeń.

Jedynie na marginesie należy odnotować, że okoliczności towarzyszące wydaniu tej decyzji (zbliżający się termin wyborów samorządowych, fakt ubiegania się przez obecnie urzędującego Prezydenta Lublina o reelekcję, a także duża rola jaką temat „Marszu Równości” wywołuje w lokalnej kampanii wyborczej) **rodzą ryzyko, że decyzja Prezydenta**

Miasta Lublin mogła być motywowana nie tylko względami merytorycznymi ale również kalkulacją polityczną.

Podsumowując, mamy nadzieję, że zaprezentowane powyżej stanowisko wpłynie na rzetelną, pogłębioną analizę wszystkich okoliczności sprawy dot. omowy odbycia zgromadzenia publicznego w dniu 13 października 2018 r.